

זרע שמשון המפואר

עם פירוש פרי שמשון

קובץ דרושים ערבים ומתוקים,
מרגליות זוהרות באור יקרות, מתורת רבינו
סיני ועוקר הרים, הפועל ישועות בקרב הארץ.
רבינו החיד"א וגדולי הדורות העידו עליו גדולות ונצורות.

המקובל האלקי החכם
רבי שמשון חיים נחמני זיע"א
בן רבי נחמן מיכאל זיע"א

מחבר הספרים הקדושים
'תולדות שמשון' ו'זרע שמשון'
אשר בירך והבטיח בני חיי ומזוני טבי ללומדים בתורתו,
ורבים נושעו בזכותו בכל מילי דמיטב.

בוס ישועות

ליקוט מהמחברים זי"ע אשר אמרו שהלימוד
בספריהם פועל ישועות, ומהמחברים זי"ע
שנפטרו ללא זש"ק וטמנו כוחם בספריהם,
העוסקים בתורתם זוכים לישועות כמפורסם.

ל"ז האון המקובל חסידא קדישא
רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זי"ע
לפמוד - להחנינו - להחנינו - להחנינו

שם ושארית לדברים

גליון תק"ד | פרשת קרח

פרשת קרח חידוש ח

ביאור הפסוק והגמרא שלא להחזיק במחלוקת כקרח

וּדְמוּת אֱלֹהִים וְנִמְצָא שְׁמִי שֶׁמִּבְּזָה חֲבֵרוֹ, מִבְּזָה הַשְּׂכִינָה הָעוֹמֶדֶת עָלָיו, וְאָמְרוּ ז'ל (חגיגה טו, ב) בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם מַצְטָר שְׂכִינָה מֶה אוֹמֶרֶת קִלְנִי מֵרָאשֵׁי קִלְנִי מִזְרוּעֵי וְכו'.

וְאָף אִם יִחְזֹר זֶה הַנֶּעְלָב וַיִּבְזֶה אוֹתוֹ, יִהְיֶה חוּטֵא, שֶׁהָרִי מִבְּזָה אוֹתוֹ צָלָם וְדְמוּת שֵׁשׁ לוֹ לְהַעֲלֹכָה. וְעוֹד, שֶׁאֵינוֹ רָשָׁאי, שֶׁאֵם הַפֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים דְּהֵינּוּ דְיוֹקְנֵה שְׁנִתְבָּזָה עִמּוֹ מוֹחֵל עַל עֲלֻבוֹנוֹ, הוּא אֵין לוֹ לִהְיוֹת יוֹתֵר חָשׁוּב מִבּוֹרְאוֹ, 'הַאֲנוּשׁ מֵאֲלוֹהַּ יִצְדָק' (איוב ד, יז) בְּתַמִּיּה, וְדִי לְעֶבֶד לִהְיוֹת כְּרֵבּוֹ (ברכות נח, ב').

הלימוד מ'כקרח' שלא ישוב להעליב

וְלִכֵּן אָמַר הַכֶּתוּב וְלֹא יִהְיֶה תוֹעָה כְּמוֹ קֶרַח שֶׁחָשַׁב לְהִתְרַעֵם עַל מֹשֶׁה, וּמִמֶּה נִפְשָׁךְ הִיָּה מִבְּזָה הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא. וְעוֹד, אָף בְּזוֹ טָעָה קֶרַח, שֶׁאֶפְלוּ תִימָא שֶׁהֶקְבָה לֹא צָוָה לְמֹשֶׁה דָּבָר זֶה וּמִלְכּוֹ בְּדָה אוֹתוֹ, מִכָּל מָקוֹם הוֹאִיל שֶׁרָאָה שֶׁהֶקְבָה שֶׁתֵּק וּמִחַל וְלֹא עָכַב עַל יְדוֹ וְאֶדְרַבָּא שְׂרָתָה הַשְּׂכִינָה עַל יְדֵיהֶם בְּמִשְׁכָּן, הִיָּה לוֹ לְשִׁתָּק גַּם הוּא.

פֶּרֶק י"א דְסִנְהֶדְרִין (ק, א) וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וְאַבִּירָם (במדבר טז, כה), אָמַר רִישׁ לְקִישׁ מִכָּאן שֶׁאֵין מַחֲזִיקִין בְּמַחֲלָקָתָא, דְאָמַר רַב כָּל הַמַּחֲזִיק בְּמַחֲלָקָתָא עוֹבֵר בְּלֹא שְׁנָאָמַר (במדבר יז, ה) וְלֹא יִהְיֶה קֶרַח וְכַעֲדָתוֹ כְּאִשָּׁר דָּבָר ה' וְכו' [בִּיד מֹשֶׁה לו']. רַב אִשִּׁי אָמַר רָאוּי לְהַצְטָרֵעַ, כְּתִיב הָכָא 'בִּיד מֹשֶׁה לו' וְכְתִיב הֵתָם (שמות ד, ו) וַיֹּאמֶר ה' לוֹ עוֹד הֵבֵא נָא יָדְךָ בְּחִיקֶךָ לְוַיּוֹצֵאָה וְהִנֵּה יָדוֹ מִצְרַעַת כְּשִׁלְגָא, עכ"ל.

קִשָּׁה, לָמָּה בְּלֹא זֶה אָמַר הַכֶּתוּב וְלֹא יִהְיֶה קֶרַח וְלֹא כְּתִיב לֹא גְרִידָא, כְּמוֹ 'לֹא תִרְצַח' 'לֹא תִנָּאף' וְכו', שֶׁלֹּא כְּתִיב "לֹא תִרְצַח כְּפִלוּנִי" "לֹא תִנָּאף כְּפִלוּנִי".

חומר המחלוקת שמבזה צלם אלקים שעל חבריו

וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, שֶׁבָּא הַכֶּתוּב לְהַשְׁמִיעֵנוּ טַעַם חֲמֵר הַחֲטָא שֶׁל כָּל מִי שֶׁמַּחֲזִיק בְּמַחֲלָקָתָא, בֵּין אִם יִהְיֶה נֶעְלָב אוֹ עוֹלָב (-מַעֲלִיב), וּמִמִּילָא אָנוּ מַגִּיעִים לְסוֹף טַעוֹתוֹ וְטִפְשׁוֹתוֹ שֶׁל קֶרַח. שֶׁהָרִי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ עַל פָּנָיו צָלָם

פרי שמעון

א. משה מחל על כבודו והלך בעצמו לבטל מחלוקת (ע"פ רש"י).

ב. דאחר ילמען אשר לא יקרב איש זר וגו', על כרחך ו'לא יהיה כקרח' כו' הוא ענין אחר, דהיינו שלא יחזיק במחלוקת כמו שעשו קרח ועדתו (מחש"א).

ג. ראה בתפארת ישראל (אבות פי"ג מי"ד אות צג): חביבין ישראל שנקראו בנים למקום - שכל האומות חביבין שיש בהן צלם אלהים, ואף על פי כן כשירשיעו מאד אפשר שישתלק מהן הצלם, וכמו שאמרו חז"ל (מגילה כח, א) דאסור להסתכל בבני אדם רשע, שמע מינה דרוח הטומאה שורה עליו, כל שכן עכו"ם רשע, אבל ישראל מדנקראים בנים, אף כי פלחו לעבודה זרה (קידושין ל, א), שמע מינה דאף שחטאו אכתי בחביבותא קיימי (מכילתא ח, ב), משום שדומין בני ישראל לאביהן, ואי אפשר שיתטמא אצלם הצלם מכל וכל.

ד. קלני - איני קל, שראשי וזרועי כבדים עלי, בלשון סגי נהור. וברש"י: קלני מזרועי - כבד אני מזרועי, שיצאתי זה שמת בעוני.

ה. ראה בתפארת ישראל (אבות פי"ג מי"ד אות צא): 'יבטלם אלקים עשה את האדם' - שאמר הקדוש ברוך הוא כן לנח, וגלה לו יקרת האדם, וזה מעיד על גודל החבת, עד שמועדו שמחבבו כל כך, וכוונת התנא, דמשום כך יראה האדם להיטיב לכל, אפילו למי שאינו

בן ברית, וכל שכן שלא יגרום לו נזק לגופו ממונו וכבודו, ולא יבזהו להלביץ צלם אלקים המצוי מפניו.

ו. נתבאר שני טעמים שאסור לעולב להחזיק במחלוקת עם המעליב. א, אם יעליב אותו יבזה את השכינה, שהרי יש עליו צלם אלקים. ב, קל וחומר, אם השכינה שעליו - על הנעלב, שותקת על עלבונו, בודאי הוא הנעלב בעצמו, שצריך לשתוק.

ז. וכן מצינו בירושלמי (סוטה פ"א ח"ד), שרבי מאיר אמר לאשה שתירק בפניו כדי להשכיך שלום בינה לבעלה, וכשאמרו לו תלמידיו שלא היה ראוי לבזות את תורתו, השיב להם ולא יחא כבוד מאיר ככבוד קונו, ומה אם שם הקדוש שנכתב בקדושה אמר הכתוב שיימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו, כבוד מאיר לא כל שכן.

ח. לכן דוקא באיסור המחלוקת נכתב 'כקרח', לומר שאפילו אם יש לנעלב סיבה להחזיק במחלוקת משום שהעליבו אותו, מכל מקום אומרת התורה שלא יהיה כקרח.

ט. גם כאן יש שני טעמים שלא היה לקרח להחזיק במחלוקת עם משה, שעל ידי כך מבזה את הקב"ה, א, שיש על משה צלם אלקים. ב, ששתתה השכינה במעשה דידי.

הכועס מבוה הצלם ושיכינה אינה חשובה כנגדו

וַיִּהְיוּ הָאֵי דְאֻמְרִינָן בְּפֶרֶק ג' דְּנִדְרִים (כב, ב),
אָמַר רַבָּה בַּר רַב הוֹנָא כָּל אָדָם הַכּוֹעֵס
אֶפְלוּ שְׂכִינָה אֵינָה חֲשׁוּבָה כְּנִגְדּוֹ, שְׁנֵאמַר
(תהלים י, ד) 'רָשָׁע כְּגִבָּה אָפוּ וְכוּ' נִבֵּל יִדְרֹשׁ אֵין
אֱלֹהִים כָּל מְזֻמּוֹתֵי'.
—◆◆◆—

בעל המחלוקת ראוי להצטרע כי נסגרים ממנו
אורות הקדושה

וַעֲזַר אֶמֶר רַב אַשִּׁי (בסנהדרין שם), [כָּל הַמַּחְזִיק
בַּמַּחְלָקָה] רָאוי לְהַצְטָרַע. וְקָשָׁה, מָה
עֲנִין צָרַעַת עִם הַמַּחְלָקָה?.

מי שאינו חושש לצלם הקדוש הקדושה מסתלקת ממנו ומצטרע

וַיֵּשׁ לִזְמַר, דְּהוֹאִיל שְׁמִי שְׁמַחְזִיק בַּמַּחְלָקָה
מְזַלְזֵל בְּכָבוֹד שְׁמַיִם, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לַצֶּלֶם
הַקָּדוֹשׁ שְׁיֵשׁ לוֹ וּלְחִבּוֹ (כדלעיל), אִם כֵּן מָדָה
כְּנִגְדַּ מָדָה יִסְתַּלַּק הַצֶּלֶם הַקָּדוֹשׁ. וְכִמוֹ שֶׁתִּרְגַּם
אוֹנְקֵלוֹס (ויקרא יג, ב) 'מִצְרַע' – 'סִגִּירוֹ', וְאָמַר
בְּזֶהֱרָ (ח"ג מו, א) מֵאֵי סִגִּירוֹ סִגִּירוֹ דְּכָלָא, שֶׁסִּגְרוּ
מַעֲלִיו כָּל אֲוֹרוֹת הַקִּדְשָׁה^י. וּמִשּׁוֹם הֵכִי (ויקרא

יג, מו) 'בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחְנֶה' – [לְמַחְנֶה]
הַקִּדְשָׁה, וְיִטְמָא טְמָא יִקְרָא' (שם מה), כִּי
בְּהִסְתַּלַּק הַקִּדְשָׁה תַּחֲוֹל הַטְּמֵאָה^י.

הכועס, שוכח שהמעליב הוא שליח המקום
וַעֲזַר^י, שְׁמִי שְׁמַחְזִיק בַּמַּחְלָקָה וְרוֹצֵה לְהִנָּקֵם
מִמִּי שֶׁבָּזָה אוֹתוֹ אוֹ חָרְפוֹ, עַל כְּרַחֲמֵי
צָרִיךְ לִזְמַר שְׁמִפְנֵי שְׁבִדְיוֹן זֶה בָּא אֵלָיו שְׁלֹא
כְּדִין, מִשּׁוֹם הֵכִי רוֹצֵה לְהִנָּקֵם מִמֶּנּוּ. וְאִם הִיָּה
חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ שְׁיֵשׁ דִּין וַיֵּשׁ דִּין, וְאֵין אָדָם
נוֹקֵף (-חובל) אֶצְבְּעוֹ לְמַטָּה אֲלָא אִם כֵּן נִגְזַר
עָלָיו מִלְּמַעְלָה^י (חולין ז, ב), לֹא הִיָּה לוֹ לְהִנָּקֵם
מִמִּי שֶׁעָשָׂה לוֹ אוֹתוֹ הַחֲרוּף, יַעַן הִכַּל הִיָּה
בְּרִצּוֹן הָאֵל, וְזֶה לֹא הִיָּה אֲלָא שְׁלִיחַ הַמָּקוֹם,
שֶׁבִּכְל הַקֶּבֶ"ה עוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ (ב"ר י, ז), וְכִמוֹ
שֶׁמִּצְוֵנוּ בְּדוֹר^י שְׁאָמַר (שמואל ב' טז, י) 'ה' אָמַר
לוֹ קָלֵל וְכוּ'^י. נִמְצָא שְׁלֵפִי דַעְתּוֹ עֲזַב ה' אֶת
הָאָרֶץ, כְּדַעַת הַשּׁוֹטִים הָרָאשׁוֹנִים, וְנִקְרָא
כּוֹפֵר בַּעֲקָר מִמֶּשֶׁי, וְזֶה כָּל הַכּוֹעֵס אֶפְלוּ
שְׂכִינָה אֵינָה חֲשׁוּבָה כְּנִגְדּוֹ^י, וְלִהְפֹּךְ
מִי שְׁמוּחַל^י.

פרי שמשוו

י. היינו קרח שלא למד ממה ששרתה השכינה על המשכן. ולהלן יבואר עומק הענין אינן שכינה חשובה כנגדו.
יב. ראה בזהר (ח"ג מט, א): אמר רבי יצחק הכי תנינן, נגע צרעת, נגע הוא דינא תקיפא שריא בעלמא,
כל המוספר לשון הרע כופר בעיקר.
יג. ראה בזהר (ח"ג מט, א): אמר רבי יצחק הכי תנינן, נגע צרעת, נגע הוא דינא תקיפא שריא בעלמא,
כל המוספר לשון הרע כופר בעיקר.
יד. עיין לקמן בדברי רבינו בפרשת חקת (חידוש ב) וזה לשון: והטעם הוא מפני שגוף ישראל בחיות הוא מורש
בקדושה והמוקדשין בדליו ממנו, ותיכף שפירח ממנו נשמתו אז מצאו הקליפות מקום לחלו.
טו. טעם שאין חשכניה חשובה כנגדו.
טז. שנאמר (תהלים לו, כג) 'מִי' מַעֲצִי בֵּר כּוֹנֵן, 'יָאֵדָם מִי יֵבִין דְּרַכִּי' (משלי כ, ד).
יז. לשון המדרש: רבנן אמרי אפילו דברים שאתה רואה
אותן שהן יתירה בעולם, כגון זבובין ופרעושין ויתושין, אף הן בכלל בריותיו של עולם הן, ובכל הקדוש ברוך הוא עושה שליחותו, אפילו על ידי נחש,
אפילו על ידי יתוש, אפילו על ידי צפרדע. [ורבינו מדגיש שאף בבעל בחירה אומרים 'בכל הקב"ה עושה שליחותו', וכפי שמצינו להלן לגבי דוד המלך].
יח. כשדוד המלך ברח מאת בנו אבשלום, שמעיו בן גרא ממשפחת שאול המלך קילל אותו, ואבישיו בן צרויה רצה להורו, ויאמר הַמֶּלֶךְ מִי לִי וְלָכֶם
בְּנֵי צָרִיכָה כֹה יִקָּלֵל כִּי ה' אָמַר לוֹ קָלֵל אֶת דָּוִד וְיָמִי יֵאמַר מְדוּעַ עֲשִׂיתָ כֵּן. וברד"ק: 'ה' אמר לו - כאילו אמר לו קלל אל דוד, כי הוא רצה בטלטולו זה,
או פירשו הוא העיר את רוחו לבנות אותי לענוש עוני.
יט. ראה מה שכתב החש"ה (שער האותיות, אמונה ואמונה את מה). וכל מה שיקרה
לאדם יאמין שהוא מאתו יתברך, כגון שפגע בו אדם רע וזולל ובייש אותו וקללו, יקבל באהבה כי ה' אמר לו קלל והוא שלוחו של מקום, מפני חטאיו,
כמו שאמר דוד על שמעיו בן גרא ויכ' ה' אמר לו קלל את דוד וימי יאמר מְדוּעַ עֲשִׂיתָ כֵּן, ככה יתנהג בכל המאורעות הן טובים הן רעים יאמין ויאמר
'מאת ה' חיתה זאת'.
כ. כדברי חז"ל בערכין (טו, ב) וברישלמי פאה (פ"א ה"א): אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן יזמרא, כל המוספר לשון
הרע כאילו כפר בעיקר, שנאמר (תהלים יב, ח) 'יֵאשֶׁר אִמְרוּ לְלוֹשְׁנוֹ נִגְבִּיר שִׁפְתָּיו אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לֵנוּ'. כל העבירות אדם חוטא בארץ, ואילו חוטאין
בשמים ובארץ, מאי טעמא (תהלים עג, ט) 'שִׁתּוֹ בַשָּׁמַיִם מִיָּחָס וּלְשׁוֹנוֹ הַתֵּלַךְ בָּאָרֶץ', אמר רבי יצחק 'בינו נא זאת שוכחי אלוהן כן אטורף ואין מציל'
(תהלים כג, כב). ומבאר בפני משה: בינו נא זאת שוכחי אלוה - וכתוב לעיל (שם כ) 'תֵּשֶׁב בְּאֶחֶיד תְּדַבֵּר' וגוי' והרי הוא ככופר בעיקר ושוכח אלוה.
כא. שאינו חושב שהשכינה היא שגרמה לו.
כב. ראה באורחות צדיקים (שער הבושה): לעולם יהיה אדם מן העלבים לא מן העלבים, ומן
השומעים את חרפתם ואינם משיבים, ועליהם נאמר (שופטים ה, לא): 'וְאוֹהֲבֵיו כִּצְאֵת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרֹתֶיהָ' (שבת פח, ב), מידה כנגד מידה יען אשר שמע

סיכום החידוש:

נלמד מקרח, שהיה לו לשתוק, והיה לו ללמוד ממה ששרתה השכינה במעשי ידי משה. הטעם שבעל מחלוקת ראוי להצטרע, שעל ידי הלשון הרע נסגרים ממנו אורות הקדושה, ועל ידי זה חל עליו הצרעת שמביאה טומאה. טעם נוסף שכל הכועס שכינה אינה חשובה כנגדו, משום שאינו מאמין שהכל מה', ושהמדבר לשון הרע שנקרא כופר בעיקר.

הפסוק מלמדנו לא להיות כקרח, ולמדו מזה חז"ל שאין להחזיק במחלוקת. והלימוד מקרח הוא, שלא משנה אם האדם בצד הנעלב או המעליב מכל מקום לא יבזה את חברו. שהרי לכל אחד יש צלם אלקים, ואף שהמעליב ביזה הצלם שעל הנעלב, מכל מקום לא ישוב להעליבו, שהרי גם עליו יש צלם אלקים. וסברה נוספת, שאם דמות דיוקנו שתק על העלבונו, בודאי יש לאדם עצמו לשתוק. וזה

בענין שונא מתנות (לך לך יג)

ביאור הגמרא והעולה מכאן לגבי שונא מתנות

הַרְוָא טַרְפָּה לְעֶצְמוֹ. וְאָמַר רַב חֲסָדָא אֵיזְהוּ 'שׁוֹנֵא מִתְּנַת יִחְיָה' (משלי טו, כז), זֶה הַרְוָא טַרְפָּה לְעֶצְמוֹ, עַד כָּאן. נִמְצְינוּ לְמִדּוֹת, דְּלִרְב חֲסָדָא לֹא שִׁיף שׁוֹנֵא מִתְּנַת יִחְיָה, אֲלֵא בְּתַלְמִיד חֲכָם, דְּאִי הוּא שִׁיף נִמִּי בְּעַם הָאֶרֶץ מִה שְׂבַח הוּא זֶה לְתַלְמִיד חֲכָם שִׁיחָה שׁוֹנֵא מִתְּנַת, וּמִה כָּא רַב חֲסָדָא לְהוֹדִיעָנוּ.

אֲלֵא וְדֹאֵי צָרִיף לוֹמַר, דְּסָבִירָא לִיה שְׂבִין הֶהָדִיטוֹת אֵינָה מְדָה טוֹבָה לְהִיט שׁוֹנֵא מִתְּנַת, דְּהוֹאִיל דְּקִיָּמָא לָן (מגילה כו, ב) מִתְּנָה כְּזִבְיָנִי דְּמִי, דְּאִי לֹא דְקָבִיל מִיָּנִיה הִנָּא לֹא הוּא יְהִיב לִיה. אִם כֵּן הַמִּתְּנַת שְׁלֵהֶם אֵינִם

פֶּרֶק קמ"א דְּשִׁבְת (י, ב), רַב חֲסָדָא הוּא נָקִיט בְּיָדִיה תְּרִמִּי מִתְּנַת דְּתוֹרָא, אָמַר כָּל מֵאן דְּאִתִּי וְאָמַר לִי שְׁמַעְתָּא חֲדָתָא מְשִׁמִּיה דְּרַב, יְהִיבָנָא לְהוּ נִיְהִלִּיה. אָמַר לִיה רַבָּא בַר מַחְסִיא הָכִי אָמַר רַב הַנּוֹתֵן מִתְּנָה לְחִבְרוּ צָרִיף לְהוֹדִיעָנוּ, עַד כָּאן.

מְקָשִׁים הָעוֹלָם, מָנָא הוּא יָדַע רַבָּא בַר מַחְסִיא דְּרַב חֲסָדָא לֹא הוּא שְׁמִיעַ לִיה הָא דְּרַב.

מקדים שלרב חסדא דוקא אצל ת"ח שיין שונא מתנות

וְנִרְאָה, דְּאָמְרִינֵן בְּפֶרֶק ג' דְּחָלִין (מד, ב), אָמַר רַב חֲסָדָא אֵיזְהוּ תַלְמִיד חֲכָם, זֶה

פרי שמשון

חפרתו ונפחכו פניו לירקון, יביהיקם הקדוש ברוך הוא יותר מאור השמש, כענין שנאמר (ישעיה א, ט) 'כבוד ה' עליך זרח'. [ניתכן, שהוא מידה כנגד מידה, היות ושתק וגילה בזה כבוד מלכותו יתברך, שהכל ממנו, יזכה שכבוד ה' עליו יזרח].

- א. בפרשתנו מדובר על מתנות כהונה, והובא כאן חידוש העוסק רבות בענינים אלו.
 ב. רב חסדא אחז בידו שני מתנות כהונה של שור (ש-הם מתנות גדולות), אמר כל מי שיבוא ויאמר לי שמועה חדשה משמו של רב (שמועה שעדיין לא שמעת), אתן לו את המתנות.
 ג. זה הרואה טרפה לעצמו - כשנולד ספק טרפות בבהמתו ונראה בו טעם לאיסור וטעם להיתר, ואינו חס עליה ואוסרה (רש"י).
 ד. הרואה טריפה לעצמו - ודאי שונא מתנות אחרים הוא, שאף על ש'ל אינו חומד להכריע להיתר (רש"י).
 ה. שהרי רק תלמיד חכם יכול לראות טריפה לעצמו, ועליו נאמר שהוא שונא מתנות, שאף שיש לו צד להתיר אינו מתיר.
 ו. יש לציין, מה שכתוב בענין זה, עם הארץ, אינו דוקא עם הארץ שאינו לומד, אלא הכוונה לכל האנשים שהם אנשי הארץ.
 ז. מכך שרב חסדא תלה את הפסוק בתלמיד חכם שרואה טריפה לעצמו, משמע שבאדם רגיל לא שייך שונא מתנות, ומותר לו לקבל.
 ח. במגילה (כו, ב) נאמר, שמותר לבני העיר (לפי שיטה אחת שהלכה כמותה כמבואר בפסחים עד, ב), לתת מתנה את בית הכנסת, מפני שאינו נחשב למתנה אלא כמזכר, שהרי אינם נותנים מתנות סתם, אלא תמורת טובות הנאה שקיבלו. וכן נפסק בשולחן ערוך (או"ח קנ"ג, יא): בית הכנסת או לבנים ועצים מבית הכנסת ישן שסתרו, יכולים ליתן במתנה, דאי לא דהוה להו הנאה מיניה לא הוי יחבי ליה, הדר הוי ליה כמזכר.

בשְׂבִיל חֶסֶד זֶה שׁוֹם טוֹבַת הַנָּאָה. וּמִשּׁוֹם הָכִי
אָמַר רַב (גמ' שבת שם) הַנּוֹתֵן מִתְּנָה לְחֵבְרוֹ צָרִיךְ
לְהוֹדִיעוֹ, שְׂמָא לֹא יֵרָצָה לְקַבְּלָהּ, וְשׁוֹנָא
מִתְּנַת יִחְיָה.

וְאִם דְּרָכּוֹ אֵינוֹ לְקַבֵּל מִתְּנוֹת, לֹא יִתְכַּן
שְׂאָחַד יִתֵּן לוֹ מִתְּנָה אִם לֹא גָלָה לוֹ דַּעְתּוֹ
מִתַּחֲלָה, פֶּן יִהְיֶה חוֹב לוֹ. כְּדֻמוּכָּח שָׁם בְּחִלְיָן
(מד, ב) בְּסִמּוּךְ בְּעוֹבְדָא דְרַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא בְעִי
מִר דְּאִיחִי, וְאִין חֲבִין לְאָדָם שְׁלֹא בְּפִנְיֵי
(ערוּבִין פא, ב). וְלִפִּי פְרוּשׁ זֶה, מִדַּת 'וְשׁוֹנָא
מִתְּנַת' שִׁיךְ שְׂפִיר אֶף בְּחֵבְרִים וּבְהִדְיוּטוֹת,
דְּהָא קָאָמַר הַנּוֹתֵן מִתְּנָה לְחֵבְרוֹ, וְלְחֵבְרוֹ הֵינּוּ
שְׁנֵי אוֹהֲבִים יִחְיָה.

ההוכחה שרב חסדא לא ידע דברי רב

וּבְזָה דֵּין בְּדַעְתּוֹ רָבָא בְּרַחֲמִיָּא, דְּאִי הוּא
שְׂמִיעַ לִיהָ הָא דְרַב, לֹא הוּא אָמַר אֵיזָהוּ
'שׁוֹנָא מִתְּנַת יִחְיָה' זֶה הָרֹאָה טְרַפָּה וְכו', דְּהָא
רַב סָתֵם קָאָמַר.

מִתְּנוֹת מִמֶּשׁ, וּמִי שְׁשׁוֹנָאָם נִרְאָה שְׂאִינוֹ רוֹצֶה
לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶסֶד פַּעַם אַחֲרָת, עַל דְּרָךְ שְׁלִי
שְׁלִי וְשְׁלָךְ שְׁלָךְ שְׁהִיא מִדַּת סְדוּס^ט (אבות
פ"ה מ"י).

רק ל"ח שנותנים בתורת ביכורים שייך 'שונא מתנות'

אָבֵל בְּתַלְמִיד חֶסֶם, שְׁהִמְבִּיא לוֹ דוֹרוֹן כְּאֵלוֹ
הַקָּרִיב בְּכוּרִים (כתובות קה, ב), וְנוֹתְנִים לוֹ
הַמִּתְּנוֹת אֶף בְּלֹא שׁוֹם סָבָה קוֹדֶמֶת, עַל זֶה
דְּוָקָא נֶאֱמַר 'וְשׁוֹנָא מִתְּנַת יִחְיָה', מִשּׁוֹם
דְּאֶמְרִינָן (ברכות י, ב) דְּהִרְוֹצָה לְהֵנוֹת יִהְיֶה
כְּאִלְשָׁע^י וְשְׂאִינוֹ רוֹצֶה לְהֵנוֹת אֶל יִהְיֶה וְכו'
[כְּשִׁמוּאֵל]^{יב}, קָא מְשַׁמַּע לָן קָרָא שְׂוִיתָר טוֹב
לְשׁוֹנָא הַמִּתְּנוֹת.

מדברי רב שצריך להודיע, מוכח ששונא מתנות שייך בכלום

אָבֵל רַב סְבִירָא לִיהָ, דְּמִקְרָא זֶה^{יג} נֶאֱמַר לְכָל
הָעוֹלָם. שְׁלַפְעָמִים אֲדַרְבָּא יֵשׁ אָדָם
שְׁשׁוֹנָא הַמִּתְּנוֹת וְרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד בְּשִׂבְלִי
הַמְצוּה דְּוָקָא, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְקַבֵּל מִחֵבְרוֹ

פרי שמשונו

ט. נתחדש כאן, שמדברי רב חסדא עולה שרק אצל תלמיד חכם שייך שונא מתנות, משום שמביאים לו מתנות בחינם רק משום שהוא תלמיד חכם (כדלחלק), אמנם באדם רגיל לא טוב להיות 'שונא מתנות', משום שזו אינה מתנה ממש אלא בתור תשלום והכרת הטוב, כמו שאומרת הגמרא שמתנה נחשב כמכר. ואם אינו רוצה לקבל מתנה, נראה שגם אינו רוצה לעשות עמו חסד בפעם אחרת, לכן מי שאינו רוצה לתת לאחרים ואחרים לא יתנו לו, עליו המשנה אומרת שזו היא מידת סדום.
י. הגמרא מספרת שאדם בא לפני רב ענן עם של דגים קטנים, ואמר רב ענן שלא ידון אותו כי זה כמו שוחד, ומכל מקום רצה אותו אדם להביא לו את הדגים בתורת בכורים, וסייע לבריו מבריתא על הפסוק (מ"ב ד, מב): 'וְאִישׁ בָּא מִבְּעַל שְׁלָשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בְּכוּרִים עֶשְׂרִים לֶחֶם שְׁעוּרִים וְכֶרֶמֶל בְּצִקְלָו' וגו', וכי אלישע אוכל בכורים הוה, אלא לומר לך כל חמוביא דזרון לתלמיד חכם כאילו מקריב בכורים. ואכן רב ענן קיבל ממנו בתורת ביכורים.
יא. אלישע שהיה רגיל להתארח אצל השונומים, ככתוב (מ"ב ד, ח-י): 'וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע אֶל שׁוֹנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתִּחַבֵּן בּוֹ לֶאֱכֹל לֶחֶם וַיְהִי מִדֵּי עֶבְרָו יִסֵּר שְׂמָה לְאֶכֶל לֶחֶם וְגו', נִצָּשָׁה אֶת עֲלִיתָ קוֹר קִטְנָה וְנִשְׁמִי לוֹ שִׁם מִשָּׁה וְשִׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוּרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ אֵלָיו יִסֵּר שְׂמָה. ועל כך נסובים דברי הגמרא בברכות.
יב. דוקא אצל תלמיד חכם שנותנים לו המתנות בתור הבאת ביכורים, ולא בשביל להשיב טובה, נחשב מתנה. והיות שיש להנות מן האחרים.
יג. שתי אפשרויות, או ליהנות כאלישע, או לא ליהנות כשמואל, משמעי לנו הפסוק 'שונא מתנות יחיה' שעדיף להתנהג כשמואל ולא לקבל מתנות. נמצא לשיטת רב חסדא, שכל הענין של מניעת מתנות אינה שייכת באנשים רגילים, משום שהשבת טובה דומה למכר, ולא יצטרך להודיע למקבל, שהרי אין זה נחשב מתנה. [נאך שאמר שחשב כמביא ביכורים, ובביכורים בדאי לא שייך שונא מתנות. עיין בתירוץ המפרשים על המשנה בביבבת (פ"ד מ"ה): רבי צדוק אומר אל תעשה עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחפור בהם וכו'].
יד. של 'שונא מתנות יחיה'.
טו. שאז אינו עושה עבור מצות חסד אלא על מנת לקבל פרס.
טז. רבי אלעזר לא רצה לקבל מתנות מהנשיא וגם לא רצה ללכת לסעוד אצלם, ואמר להם, האם אינכם רוצים שאחיה. ומכאן שקבלת המתנה עלולה למעט ימי המקבל, ולכן צריך להודיע לו, שהרי חוב הוא לו ויתכן שלא ירצה לקבל. וזה לשון הגמרא: רבי אלעזר כי חזו משדיר ליה מבי נשיאיה מדי לא שקיל, וכי הוו מזמני ליה לא אזיל, אמר לא קאי בעי מר דאיחי דכתיב 'וְשׁוֹנָא מִתְּנוֹת יחיה'.
יז. נתבאר, שרב סתר שגם בעם הארץ שייך שונא מתנות יחיה, שגם אצל עם הארץ שייך שהוא ירצה לעשות חסד לאחר, אך לא ירצה שיעשו לו חסד בחזרה, משום שרוצה לעשות המצוה לשם מצוה דוקא.
יח. אין הכוונה דוקא 'חברים' בלשון חז"ל, תלמידי חכמים. אלא חברים אחד לשני.
יט. מתורץ היטב, שהיות ורב חסדא תמיד את הפסוק 'שונא מתנות יחיה' דוקא בתלמיד חכם, מוכח שלא ידע שיטת רב שהפסוק מדבר גם באדם רגיל. ולרב חסדא אדם רגיל לא נותן מתנות סתם אלא בתורת הנאה ואין נחשב מתנה, ולכן אין צריך להודיע לחברו. אמנם רב חסדא שהותן מתנה לחברו צריך להודיעו והייתו כל אדם, משום שגם אדם רגיל שייך אדם רגיל שחוב הוא לו, כי לפעמים אדם נותן לחברו כדי לקיים מצות חסד, ואינו רוצה לקבל שכר על זה, ולכן צריך להודיעו כי חוב הוא לו מצד 'שונא מתנות יחיה'.

לעשיר הקב"ה יתן שובע, כדי שיחיה זמן רב

שמי ששונא מתנות, מסתמא הוא עשירי
ובוטח בהקב"ה. וקיימא לן (תענית ח, ב)
דכי יהיב הקב"ה שבעא, לחיי הוא דיהיבי,
וכיון שיש לו עשר ושבע מן השמים יחיה
זמן מרבה כ"ה.

לעני, הקב"ה יאריך ימיו עד שיפרנס אחרים משלו

ואף אם יהיה עני ויהיה שונא מתנות שאינו
רוצה להנות משל אחרים, אף זה ודאי
יחיה, כדתנן (פאה פ"ח מ"ט) אינו מת מן הזקנה
עד שיפרנס אחרים משלו כ"ה.

מדוע יהנה כאלישע

ועדיו יש לדקדק, אם יותר טוב לשנא את
המתנות, היכי אמרינן: הרוצה להנות,
יהנה כאלישע. ואלישע עצמו היכי נהנה מן
השונמיות, וכי סלקא דעתין לומר שלא היה
רוצה לחיות.

מקדים במחלוקת אמוראים האם ללכת למקום שהוזמנו

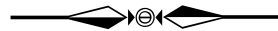
ויש לומר, דאמרינן בחלין פק"ג (מד, ב), רבי
אלעזר כי הווי משדרו ליה מבי נשיאה
מידי לא שקיל, וכי הווי מזמני ליה לא אגיל,
אמר לא בעי מר דליחי דכתיב 'ושונא מתנת
יחיה', רבי זירא כי משדרו ליה לא שקיל, כי

תירוץ קושיות נוספות בגמרא

ובכ"ה תהיה מתרצת קשיא אחרת על רבא בר
מחסיא, דמתחלה כששמע שרב חסדא
היה מבטיח שתי מתנות לכל מי שיאמר לו
מילתא מפומיה דרב, היה לו לומר 'חביבין
עליך וכו' הינו דאמר רב מילתא אלבישיהו
יקרי' כ"ה, ומה ראה להמתין עד שיתננם לו כ"ה.
ועוד, מאי כולי האי דקאמר ליה חביבין עליך
שמעתתא דרב כולי האי כ"ה.

התחדש שמח בדברי רב אף שחלקו על דבריו

אלא ודאי דרבא בר מחסיא היה סבור
שכשישמע שדברי רב סותרין את
דבריו, לא יתנם עוד לו במתנה עד שישמע
עוד דבר אחר. כיון שראה שנתנם לו מיד,
אמר חביבין עליך כולי האי אף כי הם סותרים
את דבריך, הינו דאמר רב וכו' ורב חסדא
השיב לו בתרייתא עדיפא לי מקמייטא,
שבקמייטא היה סותר את דבריו, אבל בזאת
אין בה רק עצה נכונה כ"ה.

הטעם ששונא מתנות יחיה

ואגב ארחין, יש לתת טעם, למה 'שונא מתנת
יחיה' (משלי טו, כז).

פרי שמשונו

ב. שנתבאר, שרבא בר מחסיא הבין מדברי רב חסדא, שאינו יודע שיטת רב ששונא מתנות יחיה נאמר גם בעם הארץ, ולא רק בתלמיד חכם כשיטת
רב חסדא. כא. לעיל בגמרא מסופר, שאחר שרבא אמר לרב חסדא את המימרא מרב, ורב חסדא הביא לו את המתנות שהבטיח, אמר רבא,
האם כל כך חביבים עליך דבריו, ענה לו רב חסדא שכן, אמר לו רבא, זה מה שאומר רב, דמי המעיל יקרים לאדם שלובש אותו, כלומר לפי שאותה
תלמידו של רב ורגיל בשמועותיו, אותה מחזר אחריהם (רש"י). אמר לו רב חסדא, שמועה זו שאמרת בשם רב, עדיפה לי מהמימרא הראשונה, ואם
היו לי עוד שתי מתנות, הייתי נותנם לך. כב. מדוע רבא לא אמר מתחילה מימרא זו, שהמעיל שאדם לובש, דמיו יקרים לו. כג. הלא
כבר ראה חביבותו, שאמר שמוכן לתת מתנות למי שיאמר מימרא בשמו. כד. אכן מתחילה לא ידע רבא בר מחסיא כמה חביבים עליו דבריו
רב. וסבר שאם יביא לו שמועה החולקת על דבריו, לא יביא לו המתנות. אמנם כשהביא לו המתנות את אף שמועה זו החולקת, מוכח עד כמה חביבים
עליו דבריו. כה. רב חסדא השיב לרבא, שדבריו האחרונים עדיפים על הראשונים, משום שבאחרונים אין רב חולק עליו, ויש בהם רק עצה
נכונה, שאדם צריך להשקיע כדי לשמוע דבריו. כו. [כדלהלן שמי שאין לו צרכו, צריך לקבל מתנות]. כז. כשהקב"ה נותן שובע,
לחיים הוא נותן ולא למתים. דהיינו שלא ימות בקיצור ימים. כח. לכן יחיה העשירי, שהרי מדובר באדם שהקב"ה נותן לו שובע ועושר מן
השמים, והיות שהקב"ה נותן השובע עבור שישתמש בו בחיים, יחיה זמן מרובה שהרי יש לו עשירות. כט. לכן יחיה העני ויאריך ימים, כלשון
המשנה מן הזקנה. וזה לשון המשנה: וכל מי שצריך לטול ואינו נוטל, אינו מת מן הזקנה עד שיפרנס אחרים משלו, ועליו הכתוב אומר (ירמיה יז, ז)
'ברוך הגבר אשר יבטח בה' ויהיה חי' מבטחו'.

הוּוּ מְזַמְנִי לִיה אָזִיל, אָמַר אֲתִיקוּרִי הוּא דְמַתִּיקְרוּ בִי, עַד כָּאן.

אלישע הלך למקום שהזמין כרבי זירא, ושמואל נהג כר"א

וּמַעֲתָה אֵיכָא לְמִימַר, דִּהֲהִיא דִּהְרוּצָה לְהַנּוּת מִיִּירִי דְּוָקָא הֵיכָא דְּמַזְמִנִי לִיה וְאָזִיל כְּרַבִּי זִירָא דִּהְתָּם, וְהִינוּ מַמָּשׁ כְּעוֹבְדָא דְּאֵלִישַׁע. וּמִי שְׁאִינוּ רוּצָה לְהַנּוּת אַל יִהְיֶה כְּשִׁמּוּאֵל שְׁלֹא רָצָה גַם בָּזָה^א, כְּרַבִּי אֶלְעָזָר דִּהְתָּם. אָבֵל לְקַבֵּל מַתָּנוֹת דִּהְיִינוּ דְּמַשְׁדְּרִי לִיה לְבִיתִיה, בְּהָא אֲמַרִּינָן לְכוּלִי עֲלֵמָא וְשׁוּנָא מַתָּנָת יִחְיָה^ב.

ר"ח דייק שמדובר בת"ח מכר שכתוב 'מתנות' ולא הנאות

וּלְפִי זֶה סְבִירָא לִיה לְרַב חֲסִדָא, דְּעַל כְּרִחָךְ צָרִיךְ לִוְמַר דְּקָרָא מִיִּירִי דְּוָקָא בְּתַלְמִיד חָכָם, דְּבִיה שִׁיךְ טַעְמָא דְּאֲתִיקוּרִי, וּמַשּׁוּם הֵכִי לֹא קָאָמַר קָרָא וְשׁוּנָא "הַנָּאוֹת" יִחְיָה, אֶלָּא וְשׁוּנָא 'מַתָּנָת', דְּבִאֲנִישׁ דְּעֲלֵמָא הָא לֹא שִׁיךְ בִּיה טַעְמָא דְּאֲתִיקוּרִי, וְכֵן הוּא קִבֵּל מַתָּנוֹת כְּמוֹ לִילָךְ אֶצֶל חֲבֵירוֹ וְהָיָה לוֹ לִוְמַר וְשׁוּנָא הַנָּאוֹת יִחְיָה, אֶלָּא וְדָאִי דְּמִיִּירִי דְּוָקָא בְּתַלְמִיד חָכָם^ב.

לרב, הפסוק משמיע שיכול לעבור על דעת חבירו

אָבֵל רַב סְבִירָא לִיה דְּקָרָא דְּשׁוּנָא מַתָּנָת יִחְיָה

אֵיִצְטְרִיךְ לְגוֹפִיָּה, וְאִין חֲלוּק בֵּין תַּלְמִיד חָכָם לְאִינִישׁ דְּעֲלֵמָא. מַשּׁוּם דִּהְיָה סֵלְקָא דַּעְתָּךְ לִוְמַר דְּלֹא שְׁפִיר עָבִיד מִי שְׁשׁוּנָא אֶת הַמַּתָּנוֹת, מַשּׁוּם דְּחוּבָה עַל הָאָדָם שְׁלֹא לַעֲבֹר עַל דַּעַת חֲבֵירוֹ, וְכִדָּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּפֶרֶק י"ו דְּשִׁבְתָּ (שבת קי"ח, ב), מִיָּמִי לֹא עָבַרְתִּי עַל דַּעַת חֲבֵרִי וְכו'. וְכִינָן שְׁזָה רוּצָה לְתַן לוֹ מַתָּנָה, אִין לוֹ לְסַרְב מִלְקַבְּלָה לְפִי שְׁזָה נִקְרָא עוֹבֵר עַל דַּעַת חֲבֵירוֹ. מַשּׁוּם הֵכִי קָא מַשְׁמַע לָן קָרָא, דְּשְׁפִיר דְּמִי לְמַעֲבֹד הֵכִי, מַשּׁוּם שֶׁהַנּוֹתָן מַתָּנָה לְחֲבֵירוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ, וּמַעֲתָה כְּשֶׁם שֶׁהַמְקַבֵּל מְזַהֵר שְׁלֹא לַעֲבֹר עַל דַּעַת הַנּוֹתָן, כֵּן הַנּוֹתָן מְזַהֵר מִתַּחֲלָה שְׁלֹא לַעֲבֹר עַל דַּעַת הַמְקַבֵּל, וְכָל הַהֲנָאוֹת נִכְלָלוּ בְּשֵׁם מַתָּנוֹת אִף אִם מְזַמְנִי לִיה כְּרַבִּי אֶלְעָזָר דִּהְתָּם^א.

לרב, אלישע רצה לפתוע בדרך מכובדת

וְהָא דְּאָמְרוּ הַרוּצָה לְהַנּוּת יִהְיֶה כְּאֵלִישַׁע, וְאֵלִישַׁע עֲצָמוֹ אִין הָיָה נִהְיָה^א. יֵשׁ לִוְמַר, שְׁכַּנְתָּ אֵלִישַׁע לֹא הָיְתָה לְהַנּוּת מִהַשְׁוֹנָמִית בְּחִנָּם, אֶלָּא לְפָרַע לָה אַחֵר כֵּן דִּרְךְ כְּבוֹד, כְּמוֹ שְׁאָמַר לָה (מלכים ב' ד, יג) 'הִנֵּה חֲרַדְתָּ וְכו'. וְאֵלִינוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת מָה לַעֲשׂוֹת לָךְ] הֵישׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ וְכו'. נֹא אֶל שַׁר

פרי שמשונו

א. רבי אלעזר כשהיו שולחים לו מתנה מבית הנשיא, לא היה לוקח, וכן כשהיו מזמינים אותו לסעודה, לא היה חולך. אמר, האם מר אינו רוצה שאחיה, שהרי כתוב ישונא מתנות יחיה. אמנם רבי זירא, כשהיו שולחים לו מתנה לא היה לוקח, לעומת זאת, אם היו מזמינים אותו היה חולך, אמר שהם מתכבדים ומתייקרים בו בכך שהוא מגיע לסעודה. **א.** שטאמר (שמואל א' ז, יז): וַיִּתְּשִׁבְתּוּ הָרְקִמָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ, ואמר רבי יוחנן שכל מקום שהלך שם ביתו עמו. וברשי"י: שכל מקום שהיה חולך שם היה נושא כל כלי תשמישי בית עמו ואהל חנייתו, שלא להנות מן אחרים. **ב.** מתורץ, שאכן גם אלישע שנה מתנות אלא שהיה חולך למקום שהזמין אותו כשיטת רבי זירא, בעוד ששמואל אף לא הלך למקום שהזמין כשיטת רבי אלעזר. אמנם שניהם לא קבלו מתנות. [לכאורה אפשר להקשות, מהפסוק המובא לעיל, שנתנו לאלישע לחם וכי ונחשב למביא בכורים. ויתכן שקיבל עבור התלמידים שהיה צריך לפרנסם. וכן להלן מובא, שמי שאין לו, צריך לקבל מתנות. ונמצא, שאדם מצידו יביא המתנה, והתלמיד חכם יחליט אם לקבלה או להביאה לאחרים. ובשיטה מקובצת על הגמרא שם, מובא שאלישע היה עשיר כמו כל הנביאים, ומכל מקום קיבל]. **ג.** מכך שכתוב ישונא מתנות יחיה ולא "הנאות", דייק רב חסדא שמדובר בתלמיד חכם שהותר לו לאכול אצל אחרים היות שמתכבדים בכך, ורק מתנות אין לו לקבל. אך אם הפסוק היה מדבר גם באדם רגיל, היה צריך לכתוב שונא הנאות, שהרי אצל אדם רגיל אין חילוק בין מתנות להנאות. **ד.** רב סובר שלא בא הפסוק לחלק בין תלמיד חכם לאדם רגיל, ושניהם לא אמורים לקבל מתנות או הנאות. והטעם שכתוב מתנות ולא כתוב הנאות, כי הפסוק בא לומר, שלא תחשוב, שהיות ואין לאדם לעבור על דברי חבירו, הוא הדין אם רוצה לתת לו מתנה או להזמין אותו לסעודה, שיקבל ממנו. לכן משמיע לנו הפסוק שישונא מתנות יחיה, ולכן יכול לומר לנות או להזמין שאינו רוצה בזה. ואף אם נתן לו מתנה, הרי נתן לו מדעתו. וכך גם המקובל לא ישיב לו אלא מדעתו. ויכול לומר שאינו מקבל המתנות. ולפי זה כוונת הפסוק היא גם למתנות וגם להנאות. **ה.** הלא לפי המתבאר, לשיטת רב ישונא מתנות יחיה עולה גם על הנאה.

כְּשֶׁמֻּאֵל שֶׁהָיָה עֲשִׂיר גְּדוֹל, וְכָל מְקוֹם שֶׁהָלַךְ בֵּיתוֹ עֲצָמוּ דְּהֵינּוּ כָּל תַּשְׁמִישָׁיו (ברכות י, ב). אָבֵל אִם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת כְּשֶׁמֻּאֵל וּמִצָּטֵעַר עֲצָמוּ כְּדֵי שְׁלֹא לִהְיוֹת מְשָׁל אַחֲרֵים, אֶפְלוּ עַל דַּעַת לִפְרַע, וְאֶפְלוּ בְּדִבְרֵים הָעֲשׂוּיִם לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר כְּמוֹ הַנֶּךְ דְּאֵלִישָׁע, מָטָה וְשִׁלַּחַן כֶּסֶף וּמִנְהָרָה, זֶה אֵינָהּ מִדָּה טוֹבָה.¹

הַצָּבָא²]. וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ יְהֵנָה כְּאֵלִישָׁע, דְּהֵינּוּ עַל דַּעַת לִפְרַע אַחֲרֵי כֵּן לְחַבְרוֹ. וְעוֹד, שֶׁשֵּׁם הָיוּ דְּבָרִים הָעֲשׂוּיִים לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר³. וְשֶׁאִינוּ רוֹצִה לִהְיוֹת כָּלֵל אֶפְלוּ עַל דַּעַת לִפְרַע, אֶל יְהֵנָה, וְלֹא אֲמָרִינֵן דְּזוּ הִיא מִדַּת סְדוּם (אבות פ"ה מ"י) לֹמַר שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלַּח שְׁלַח⁴.

מי שאינו עשיר כשמואל, ראו להנות מאחרים

ומיהו⁵ דְּקָא הִכִּי שִׁיכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּלֹא הִכִּי,

סיכום החידוש:

נענה להזמנת הנשיא, ואינו נחשב למקבל מתנה, שהרי המארח מתייקר באורח חשוב.

ב, עוד מצינו בחז"ל לגבי אירוח, הַרוֹצֵה לִהְיוֹת - להתארח אצל אחרים יְהֵנָה כְּאֵלִישָׁע, וְשֶׁאִינוּ רוֹצֵה לִהְיוֹת אֶל יְהֵנָה כְּשֶׁמֻּאֵל.

ג, עוד מצינו דין, שמתנה שנחשבת כמכר. ולכן מותר לאנשי העיר לתת בית הכנסת, משום שאינם נותנים סתם, אלא זהו הכרת הטוב על כך שבעבר סייעו להם וכו', ונחשב כמו מכירה.

והנה רב חסדא אמר במסכת חולין שתי דינים. א, מותר לתלמיד חכם לראות טריפה לעצמו, ולא חושדים בו שיפסוק להקל נגד ההלכה. והסמך לכך דין נוסף, אֲזִיזָהוּ 'שֹׁנֵא מִתַּנָּת יחיה', זֶה הַרְוָה טְרִפָּה לְעַצְמוֹ. שאם שונא לקבל מתנות, בוודאי שלא יפסוק לעצמו להקל.

ועולה מדבריו, שהענין של שונא מתנות שייך רק אצל תלמיד חכם, משום מביאים לו מתנות ללא תמורה כל שהיא, היות ואמרו חז"ל שהמביא דורון לתלמיד חכם נחשב כמביא ביכורים, ולכן דוקא אצלו שאינו נותן תמורה כל שהיא שייך הבחינה של

הגמרא מספרת על רב חסדא שאחז שני מתנות כהונה, ואמר שמי שיאמר לו שמועה חדשה שעדיין לא הכיר בשם רב, יקבל אותם. ורבה בר מחסיא אמר לו בשם רב, שֶׁהֵנוֹתָ מִתַּנָּה לְחַבְרוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעֵנוּ. ואכן רב חסדא לא הכיר מימרא זו, ונתן לו שתי מתנות. הוסיף רבה בר מחסיא ואמר לו, מנתינתך רואים שחביבים עליך דברי רב, וזה כמו שאמר רב, שהמעיל חשוב ללבוש המעיל, זאת אומרת משום שהוא רבך חביבות שמועותיו עליך. אמר לו, מימרתך האחרונה חשובה לי מן הראשונה, ואם היו לי מתנות נוספים, הייתי נותנם לך.

וצריך להביא, א, מניין אכן ידע רבא שרב חסדא אינו מכיר המימרא של הנותן. ומהו שאמר לו חביבים דברי רב. ומדוע המימרא של המעיל, חשובה לו יותר.

ויובן, בהקדים כמה הקדמות.

א, בענין של קבלת מתנות, שהאמוראים רבי אלעזר ורבי זירא לא רצו לקבל מתנות משום שכתוב 'שונא מתנות יחיה', ורבי אלעזר אף לא הסכים להתארח אצל הנשיא מטעם זה, אמנם רבי זירא

פרי שמשון

לו. שזה סוג של תשלום, שמדבר עליה דברים טובים אצל המלך. לח. [נתיכן לדברי רבינו לתרץ שתי חשיטות במשנה האם זהו מידה בינונית או מידת סדום. שנחלקו במחלוקת חניל. שלדעת רב חסדא זוהי מידת סדום, משום שהנותן אינו נותן בחינם, אלא משום שרוצה להשיב הטאה, ולכן זו מידת סדום שהנותן אינו רוצה לקבל בחזרה, ומונע מחברו להכיר לו טובה. ולפי שיטת רב הסובר שיתכן שאדם יתן לחברו בחינם כדי לקיים חסד, הרי זו מידה בינונית, משום שאין המקבל רוצה לקבל מתנה. ואם אינו רוצה לקבל, גם הנותן אינו רוצה לקבל, ונשאר שלי שלי ושליך שלך]. מט. לפי מה שנתבאר עתה לשיטת רב שאין לקבל מתנות, קשה מה הגמרא רוצה לומר שמי שאינו רוצה ליהנות אל יתנה כשמואל. הרי לשיטתו, לכתחילה בודאי שאין נהנים. דוקא מי שהוא כשמואל יכול להמונע מליהנות, אמנם מי שאינו עשיר כמורא, צריך כן ליהנות ואחר כך יפרע הטאותיו [אם יוכל]. כמו שכתב ברע"ב על המשנה בבאה (פ"ח מ"ט) וכל מי שאינו צריך ליטול ונטל אינו נפטר מן העולם עד שיצטרך לביריות, וזה לשון: אבל אם אין מעשה ידיו מספיקין לו ומסגף עצמו בחיי צער קרובין למיתה, על זה אמרו [ברייטא בירושלמי שם], כל הצריך ליטול ואינו נוטל חרי זה שופך דמים, ואסור לרחם עליו, על נפשיה לא חייס כל שכן על אחרים.

ב, שהוא עני, וחז"ל אומרים שעני שאינו מתפרנס מן הצדקה, הקב"ה עושה שלא ימות עד שהוא בעצמו יפרנס אחרים. ונמצא שצריך הוא להאריך ימים.

*

ועוד יבואר בענין הנ"ל, שאלישע מה שנהנה, היה דוקא כשהזמינו אותו, ונחשב שמתכבדים בו, ולכן אינו נחשב מתנה וכסברת רבי זירא, שהרי בעצם הוא משיב טובה למארה, ולכן מותר ליהנות ולהתארח אצל זולתו. ולכן בדוקא כתוב 'שונא מתנות יחיה' שרק את המתנות צריך לשנוא, אבל יכול ליהנות אצל אחרים לכתחילה. ונמצא שדוקא אצל תלמיד חכם שייך לשנוא המתנות, משום שמקבל מתנה ללא תמורה. אמנם אדם רגיל שנותן מתנה עבור תמורה, אצלו המתנה גם כן נחשבת כהנאה ומותרת, וזוהי סברת רב חסדא.

אמנם רב סובר שהטעם שהפסוק כתב שונא 'מתנות', כדי שלא יאמר אדם, היות ורבי יוסי אומר שאין לו לאדם לעבור על דעת חברו, אין לסרב לקבל מתנה. לכן אומר הפסוק 'שונא מתנות יחיה' שכל מתנה שהיא לא יתן. ולפי סברה זו, אין חילוק בין מתנה להנאה. וזה מה שאמר רב, הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, שהיות והמקבל מזהר שלא לעבור על דעת הנותן כדברי רבי יוסי, כך הנותן מזהר שלא לעבור על דעת המקבל ולא לתת לו מתנה אם אינו רוצה.

ולשיטתו, מה שאלישע נהנה, משום שהתכוין להשיב לה טובה ממשית שידבר עבורה אצל המלך. או לשלם לה כסף. ואינו נחשב מידת סדום.

אמנם, כל מה שאמרנו אף לשיטת רב, שלא ינהה, היינו כשהוא יכול. אמנם כשאינו יכול, צריך ליהנות. וזה מה שאמרו חז"ל, וְשֹׂאֲנֵי רוּצָה לְהִנּוֹת אֶל יְהוָה, דוקא אם הוא כְּשִׂמוּאֵל שהיה עשיר גדול.

שונא מתנות. אמנם אצל ההדיוטות - האנשים הרגילים, אין ענין זה. משום שאינו נותן סתם, אלא כדי להשיב טובה [או שהמקבל ישיב לו אחר כך טובה]. ומי ששונא המתנה, נחשב כמידת סדום, שאינו רוצה להשיב טובה או שיישיבו לו טובה. ועל זה אומר הפסוק, אף שמותר לתלמיד חכם ליהנות כמו שנהנה אלישע, מכל מקום עדיף שלא ינהה מפני ש'שונא מתנות יחיה'. אמנם מדברי רב מוכח שסובר ש'שונא מתנות' שייך גם אצל הדיוט שרב אמר, שְׁהִנּוּתוֹ מִתְּנָה לְחִבְרוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ. והטעם הוא, שחוב הוא לו לקבל מתנה, שהרי קבלת המתנות עלולה חלילה לקצר ימיו. ואין חבין לאדם אלא בהסכמתו. ומלשון רב 'לחבירו', משמע שלא חילק בין תלמיד חכם לאיש פשוט, ובשניהם שייך שונא מתנות, משום שיש כאלו שרוצים לתת דוקא על מנת לעשות חסד ולא כדי שיישיבו להם.

ומכך הבין רבא, שרב חסדא תלמידו של רב לא הכיר מימרא זו, שאם היה מכיר, לא היה אומר ש'שונא מתנות יחיה' שייך רק אצל תלמיד חכם.

וזה מה שהתפעל רבא, שרב חסדא הביא לו את המתנות על אף שהתברר מהמימרא שרבו חולק עליו. ועל כך אמר לו מימרא נוספת, שהמעיל חשוב ללבושו.

ואכן רב חסדא אמר לו שמימרא זו חביבה עליו יותר, משום שהיא עיצה טובה, ואינה חולקת על דבריו.

*

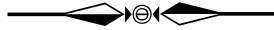
ועתה יבואר הטעם ששונא מתנות יחיה [וכן יבוארו גמרות נוספות].

משום שיש שתי אפשרויות אצל שונא מתנות. א, שהוא עשיר, ובוטח בה', שביא לו כל צרכו, ואכן הקב"ה מביא לו. שהיות והוא כבר עשיר, והקב"ה נותן לו שובע, חייב להיות שיחיה עוד.

תנא דבי אליהו (רבה יט)

וכן אהרן אומר, אילמלי קרח לא עמד
עלי, אותו ברית מנין לי, שנאמר זכרון
לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר
משכורתי שלימה.

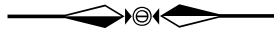

אור החיים הקדוש - רבי חיים בן רבי משה זיע"א

את מחתות החטאים האלה בנפשתם (יז, ג)

החטאים האלה בנפשותם. אולי שנתכוון
להוציא מלבם לבל ידאגו על היות הדבר
בסיבתם, גם לבל יחשוב אדם מישראל כי הם
היו להם סיבה, לזה אמר החטאים האלה

ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח משה
ויגמול שקדים. רז"ל אמרו (שם) טעם
שקדים להעיר שכל המערער על הכהונה
פורענותו ממהרת לבוא ע"כ, ונראה
שהוכרחו לומר כן שאין ראוי לבעל הנס
לבקש פרי הממהר להפריח שנראה ח"ו

בן לאשרי - רבי יצחק בן רבי אשר אנטשיל הכהן זיע"א

ואון בן פלת.

איתא (סנהדרין קט, ב וכן הוא בתנחומא), אמר רב
און בן פלת אשתו הצילתו, אמרה לו וכו'
ישבה על הפתח וסתרה שערה, כל דאתי
למקרייא הדר. ויש להבין למה עשתה דוקא
זה. וגם, הלא אם לא היו יכולים לכנוס לביתו
היו יכולים לקרות בקול מבחוץ. ויש לומר
דחדא מתורצת בחברתה, דבגמרא (יומא מז, א)
קמחית היו לה ז' בנים וכולם שמשו בכהונה
גדולה, אמרו לה חכמים במאי זכית כו' מימי
לא ראו קורות ביתי שערות ראשי. מבואר

לימוד יומי מהספר הקדוש יסוד ושורש העבודה

מהאי גברא רבה ויקירא, מחצב סנפירא וכו', כמוהר"ר אלכסנדר זיסקינד בכמהור"ר משה.

פרשת קרה

מוצאי שבת

להוסיף מחול על הקודש

ראוי מאוד לכל ציבור לאחר תפילת ערבית זו של מוצאי שבת בכל מה דאפשר, ולהוסיף מחול על הקדש. וכן הוא מבואר בזהר הקדוש פרשת ויקהל (רו, א) וזה לשונו, כד נפיק שבתא צריכין ישראל דלתתא לאתעכבא, דהא יומא רבא עלאה איהו ואצטרך לאתעכבא עליה, דבהאי יומא אושפיזא רבא ויקירא קא שריא עליה, בגין כך בעי לאתעכבא לאתחזאה דלא דחקין באושפיזא קדישא, כדין פתחי ישראל ואמרי והוא רחום יכפר עון וכו', דתקונא שפירא איהו בהאי לילא [כשיוצאת שבת צריכים ישראל שלמטה להתעכב, שהרי הוא יום גדול עליון וצריך להתעכב עליו, שביום זה אורח גדול וחשוב שורה עליו, מפני כך צריך להתעכב כדי להראות שלא דוחקים באורח הקדוש, אז פותחים ישראל ואומרים והוא רחום יכפר עון וכו', שתיקון נאה הוא בלילה זה], עד כאן לשונו.

גם במלת לשון המאמר הקדוש הזה מלות המעיר בענין פסוק והוא רחום וגו' דתקונא שפירא איהו בהאי לילא, ויכול אדם להתבונן איך מהראוי לכזין בפסוק זה בערבית זו, ודי בזה.

הכוונה באתה חוננתנו

תפלת העמידה. בברכה רביעית אתה חוננתנו כו', יתן הודאה במחשבתו בכל ד' הבדלות. בין קודש לחול, קודש שהוא הקדושה וחול הוא הקליפה, ויתן במחשבתו הודאה עצומה להשם יתעלה על זה שהבדיל בין הקדושה ובין הקליפה. בין אור לחשך, יחשוב גבורות ה' בזה. בין ישראל לעמים, יתן במחשבתו הודאה עצומה בשמחה רבה עד מאוד על זה שהבדיל אותנו מן העמים לחלקו ולגורלו הקדוש, ויתן הודאה פרטית גם כן על עצמו שברא אותו בגורלו הקדוש בעם קדוש הישראלי. בין יום השביעי לששת ימי המעשה, בזה יתן גם כן הודאה במחשבתו בשמחה עצומה על שבחר ביום השביעי מכל ששת ימי המעשה לקדושתו, ונתן מתנה הקדושה הזו לנו עם קדוש. וזה לשון הזהר הקדוש פרשת ויקהל (רו, ב), זכאן ישראל עמא קדישא דאחסינו יומא אחסנת ירותא לעלמין [אשריהם ישראל

עם קדוש שירשו יום נחלת ירושה לעולם], עד כאן לשונו בקיצור. אבינו מלכו החל כו', תפלה זו ראוי לומר בכוונה עצומה.

מעלת ויהי נועם

אחר תפילת העמידה יאמר ויהי נועם כו', בכוונה עצומה מאוד ובמתן ונקרא שיר של פגעים. וזה לשון זהר הקדוש בהקדמת בראשית (יד, ב), כיון דנפיק שבתא, כמה חיילין ומשריין פרחין ומשטטן בעלמא, ועל דא אתקן שיר של פגעים דלא ישלטון על עמא קדישא, לאן אתר משטטן בההוא לילא כד נפקי בבהילו וחשבין לשלטא בעלמא על עמא קדישא, וחמאן לון בצלותא ואמרין שירתא דא, ובשירותא מבדלי בצלותא ומבדלי על הכוס, פרחי מתמן ואזלי ומשטטא ומטאן לגו מדברא, רחמנא לשזבן מינייהו ומסטרא בישא [כיון שיוצאת השבת, כמה צבאות ומחנות פורחים ומשוטטים בעולם, ועל כן נתקן שיר של פגעים שלא ישלטו על עם קדוש, לאיזה מקום משוטטים בלילה זה כשיוצאים בבהלה וחושבים לשלוט בעולם על עם קדוש, ורואים אותם בתפילה ואומרים שירה זו, ובתחילה מבדילים בתפילה ומבדילים על הכוס, פורחים משם והולכים ומשוטטים ומגיעים למדבר, הבורא יצילנו מהם ומהצד הרע], עד כאן לשונו. ועיין גם כן בפרשת בראשית (מח, א), גם בפרשת מקץ (קצז, ב).

וכתב אבודרהם, שיש לכפול גם פסוק ויהי נועם, כמו פסוק אורך ימים ועיין שם, וכן ראוי לנהוג. ואמירת שיר זה דווקא מעומד, האריז"ל.

ואחר כך סדר קדושת דסדרא ראוי לומר בכוונה עצומה מאוד, כי אמירת קדושה זו בערבית זה הובא גם כן בזהר הקדוש פרשת ויקהל (רו, א) וזה לשונו, כד נפק שבתא כו' בשעתא דפתחי ישראל ויהי נועם וקדושתא דסדרא, כל אנון חייבא דגיהנם פתחין ואמרין זכאין אתון ישראל עמא קדישא, זכאין אתון צדיקא דנטרי פקודי אורייתא, ווי לון לחייביא דלא זכו למטר אורייתא, זכאין כו' [כשיוצאת שבת כו' בשעה שפותחים ישראל ויהי נועם וקדושה דסדרא, כל אותם חייבי הגיהנם פותחים ואומרים אשרים ישראל העם הקדוש, אשרים צדיקים ששומרים מצוות התורה, אי להם לרשעים שלא זכו לשמור התורה, אשרים כו'], עד כאן לשונו.

בקשת רבינו בצוואתו:

בקשתי היא במאד מאד שיקבעו בו שעור למוד בכל יום, ומבטיח אני אותם שאהיה מליץ טוב בתמידות בעדם בעולם העליון,

מתוך ספרי הגה"צ רבי יצחק הכהן
ב"ר אשר אנטשיל זי"ע - הצדיק הרב הוברמן מרעננה

עורך: הרב עוזיאל אדרי
רב המרכז הרפואי סורוקה

חדש! ניתן לשמוע וורטורים וסיפורים מהבן ברכה משולשת זי"ע
בקול הישועות 554-454-0733 שלושה 7

קרח נתקנא באהרן הכהן ודוד המלך

וכי יש לשמן בנים אלא זה "אהרן ודוד" שנמשחו בשמן המשחה "אהרן" נטל "כהונה", "דוד" "מלכות", אמר קרח ומה אלו שנמשחו בשמן המשחה בלבד נטלו כהונה ומלכות אני שאני בנו של שמן איני נמשח ונעשה כהן ומלך מיד נחלק על משה.

היינו, שקרח נתקנא באהרן הכהן ודוד המלך, שטען ומה כהן גדול ומלך שנמשחים במעט שמן עולים לגדולה, אני שאני בן יצחק, שכולו שמן לא כל שכן, והיינו "תובל" מלשון "טיבל" שהטעים וטיבל את טענתו בפעולת "משיחת" השמן, וליכא מידי דלא רמיזא באורייתא.

חידושי תורה של "הצדיק מרעננה" על ספר בראשית

דרך הכניסה לעבודת הבורא

שוים כלום, ואדרבא עבירה היא בידו, ומענינים על זה את המפרסם תעניתיו וסיגופיו, כמבואר ב"שולחן ערוך" (אורח חיים סימן תקס"ה ס"ו). המתענה ומפרסם עצמו לאחרים להשתבח שהוא מתענה הוא נענש על כך. וכן במגן אברהם (שם ס"ק ז). כיון שאינו עושה את תעניתו אלא כדי להתפאר אינה נחשבת לכולם.

וכידוע העובדא על המגיד הקדוש מקו"ניץ זי"ע, שנכנס אליו פעם אדם אחד שהיה לובש שק לסיגוף, וכבואו פרע את בגדיו במכוון כדי שהמגיד יראה אותו לבוש שק מתחת לבגדיו, ושחק ממנו המגיד באומרו, שלא עוד שאין דבר זה שווה לכולם, אלא אדרבא איך הצליח היצר הרע הבעל דבר להיות מתלוצץ עליו ואינה לידו שזרקו לתוך שק.

אלא גם כן אפילו בלימוד התורה ועבודת התפילה, אם עושה את עבודת ה' של תלמוד תורה ותפילה לשם פניה וכבוד, הרי גם זה אינו מהדברים הטובים, ועל כן צריך להזהר מאד בזה, שתיכנס "בפתח" בתחילת הכניסה בעבודת הבורא שישמור על עצמו מפרסום פניה וכבוד, ואז מובטח לו בהמשך הדרך שגם אחר כך ה' יהיה בעזרו וילך לבטח דרכו.

ועוד יש לומר שהנה לפי דברינו מצינו דבר והיפוכו, שבא הרמז בפסוק הראשון תחילת התורה הקדושה לרמוז על סוד הבריאה, הנה החצי הראשון של הפסוק 'בראשית ברא אלוקים, תחילתו "בראשית ברא אלוקים" ראשי תיבות "בלשון ארמית" "בבא", וסופו "בראשית ברא אלוקים" סופי תיבות "בלשון הקדוש" "אמת", ואילו החצי השני של הפסוק 'את השמים ואת הארץ', תחילתו 'את השמים ואת הארץ' ראשי תיבות "בלשון הקדוש" שם הקדוש "אהיה", שנקרא "שם הדעת", וסופו 'את השמים ואת הארץ' (930). סופי תיבות "בלשון ארמית" גימטריה "תתק"ל" (930).

וההסבר בזה הנה חצי הראשון של פסוק תחילת התורה הקדושה, בא לרמוז על סוד הבריאה שהיה "הצמיצום" בתחילת בריאת העולם, כמו שכתב רבי חיים ויטאל זי"ע בספר 'אוצרות חיים' (בתחילתו). בשם הארז"ל דע כי תחילת הכל היה כל המצינוף מלא אור אין סוף, ולא היה שם שום חלל ושום אייר פנוי. אלא הכל היה אור האין סוף, וכשעלה ברצונו לברוא את העולם התאציל הנאצלים ולברוא נבראים, "הצמיצום" עצמו וסילק אורו הגדול על הצד והסביבות, ונשאר חלל בינתיים ומקום פנוי למציאות העולמות, וכל העולמות נתונים תוך החלל הזה.

ראשי תיבות של חצי הראשון של הפסוק שבא הרמז ב"לשון ארמית", "בראשית ברא אלוקים" ראשי תיבות "בבא" בלשון ארמי "פתח", המשך בעמוד הבא <

ייקח קרח בן יצחק בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני איליאב ואון בן פלת בני ראובן (טז, א). "ייקח קרח בן יצחק" (789). עם האותיות של תיבות "קרח בן יצחק" גימטריה "תובל במשיח" (798). הכוונה, על פי אומרים ז"ל במדרש רבה (במדרש פי"ה, טו) אמר רבי לוי למה חלק קרח על משה, אמר אני בנו של "שמן" בן "יצחק" שנאמר 'ואהבך וברכך והרבה וברך פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך ותרשך ויצחקך שגר אלפך ועשתרות צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך' (דברים ז, יג). "תירוש" זה "יין", ו"יצחקך" זה "השמן", ובכל משקים שיתין את השמן הוא נמצא עליון, ולא עוד אלא שכתוב 'אלה שני בני היצחק העומדים על אדון כל הארץ' (זכריה ד, יד).

'בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ' (א, א). "בראשית ברא אלוקים" ראשי תיבות "בבא", בלשון ארמית "פתח", והכוונה שתורתנו הקדושה תלמד לנו דרך הכניסה לעבודת הבורא, והרמז בא בפסוק הראשון של התחלת התורה הקדושה, בראשי תיבות "בבא" מלשון "פתח" ושער שבה יכנס האדם לעבודת הבורא.

והוא על ידי 'את השמים ואת הארץ' ראשי תיבות שם הקדוש "אהיה", שנקרא "שם הדעת" אצל המקובלים, וכמו שכתבו בספרים הקדושים ודוהר הקדוש (ח"א רגא, א) שם הקדוש "שם הדעת" גושפנקא דחתיים בה שמיא אורעא, הוא חותם המלך מלכו של עולם שבו ברא את העולם. והיינו, שה"פתח" והשער שבה יכנס האדם לעבודת הבורא הוא על ידי "הדעת".

הנה "הדעת" יש לו ב' פירושים, א). "דעת" מלשון "שביירה", על דרך הסובבים, ועל כן צריך להזהר מאד בזה, שתיכנס "בפתח" בתחילת הכניסה הכה ושביר את אנשי סוכות בקוצי המדבר. כשנלחמו גדעון ובני ישראל עם מלכי מדיין וזח וצלמונע, כשביקשו עזרה מאנשי המקום הנקרא "סוכות" הם סירבו לעזור, לאחר שחזרו מהמלחמה וניצחו גדעון ובני ישראל את המדיינים, גדעון העניש את אנשי "סוכות", וייסרם וביסרם בקוצים.

ב). "דעת" מלשון "חיבור", על דרך הכתוב 'בראשית ידע' (בראשית ד, א). כמו שכתב בספר התניא (פ"ג). והדעת הוא מלשון 'והאדם ידע את חוה' (בראשית ד, א). והוא לשון התקשרות והתחברות שמקשר דעתו בקשר אמין וחזק מאוד, ויתקע מחשבתו בחוץ בגדולת אין סוף ברוך הוא ואינו מסית דעתו, כי אף מי שהוא חכם ונבון בגדולת אין סוף ברוך הוא, הנה אם לא יקשר דעתו ויתקע מחשבתו בחוץ בהתמדה, לא יוליד בנפשו יראה ואהבה אמיתית כי אם דמיונות שווא.

ואם כן השער להיכנס לעבודת הבורא הוא על ידי "הדעת", או על ידי "חיבור", שיהיה את עצמו להשם יתברך על ידי תורה ותפילה, או על ידי "שביירה", על ידי שביירת המידות בסגופים.

אך מכל מקום צריך האדם ליתן דעתו בעיקר להישמר בתחילת העבודה שלא יעשה לשם פרסום פניה וכבוד, ועל זה בא הרמז, "בראשית ברא אלוקים" סופי תיבות "אמת", ו"את השמים ואת הארץ" (930). סופי תיבות גימטריה "תתק"ל" (930). והיינו, "תתק"ל" בלשון ארמית "משקל", זה דבר צריך שישקול בדעתו האם הוא עומד במבחן "אמת", האם כוונתו היא אמיתית לשם שמים, או שווא לשם איהה פניה וכבוד.

דלא מבעיא שלא צריך לומר שאם עושה את עבודת ה' של הסיגופים והתעניות לשם פרסום פניה וכבוד, שבוודאי אין הסיגופים והתעניות

ברכה משולשת

מתוך ספרי הגה"צ רבי יצחק הכהן
ב"ר אשר אנטישיל ז"ע - הצדיק הרב הוברמן מרעננה

בחזות המלך, שלא יסתייר ועילים עד בלי די.

והמשמעות של זה הוא שלא ימצא שום אדם יהיה מי שיהיה ובאזיה מצב שיהיה שאינו יכול להתקרב אל הקב"ה, ש"הצימצום" לא יוכל להסתיר ולהעלים עד כדי כך שלא ימצא האדם את מקום הקדוש שבנפשו הפנימית, את הנקודה האמיתית של אור אין סוף ברוך הוא, שעל כן נברא שמו יתברך שם הקדוש "שד" שאמר לעולמו "די", כאומרם ז"ל במסכת חגיגה (יב, א). אמר רב יהודה אמר רב בשעה שברא הקב"ה את העולם, היה מרחיב והולך כשתי פקיעות של שתי, עד שגער בו הקב"ה והעמידו, שנאמר "עמודי שמים ירופו ויתמחו מגערותי" (איוב כו, יא). אמר ריש לקיש מאי דכתיב "אני אל שד" (בראשית לה, יא). אני הוא שאמרתי לעולם די. והביאור בזה "שאמר לעולמו" "עולם" מלשון "העלם", היינו, שהקב"ה אמר "להעלם וההסתה", "די" "שלא יסתייר ועילים ביותר".

וכמו שכתוב בשם משמאל (פרשת במדבר, שבועות, שנת תר"ע). כל הנבראים נבראו על ידי "צימצום" והיו נמתחים והולכים בהתפשטות, עד שגער בהם הקב"ה, כמבואר במסכת חגיגה (יב, א). אמר ריש לקיש מאי דכתיב "אני אל שד" (בראשית לה, יא). אני הוא שאמרתי לעולם די. ומכל מקום מחמת "רוב הצימצום" כל הנבראים נשארו בחושך, ועל זה בא המאמר "הי אור" (בראשית א, ג). להמשך לתוכס "קו האור" להחיותם שהעולם לא יסתייר ועילים בחושך גדול ביותר. וזהו ענין עבודה זרה שבא מחמת הצימצום וההסתה הגדול המחשיך עד שבאים לידי כפיירה רחמנא ליצלן שנאמר 'מי ה' אשר אשמע בקולו' (שמות ה, ב).

והחצי השני של הפסוק 'את השמים ואת הארץ', ראשי תיבות והסופי תיבות תחילת לשון הקדוש וסופם בלשון ארמי, תחילת 'את השמים' ואת 'הארץ' ראשי תיבות 'בלשון הקדוש' שם הקדוש 'אהיה', סופי שנברא 'שם הדעת', וסופו 'את השמים ואת הארץ' (930). סופי תיבות 'בלשון ארמית' גימטריה 'תתק"ל' (930). ירמוז שבאמת תחילת הנבראה 'הצימצום' היה חסד גמור מאת הקב"ה ו'ענין סופן בתחילתו', כי 'הצימצום' הוא לכוש ל"טוב" הגנוז בתוכו, שעל ידי ה"אמת" זוכין ל"דעת" האמתית, ובכוח האמונה והבטחון נעשה מיתוק הדינים ונהפך הדין לרחמים גמורים.

כמו שכתב רבי נפתלי מרופשיץ ז"ע"א בספר 'זרע קודש' (תחונה א). הנה על ידי האמונה והביטחון יכולים הצדיקים להחשיך על מיני טובות וגאולות, אמרו צדיקים מהפכין מידת הדין להרחמים. ולהבין לשון 'מהפכין' היה צריך לומר 'מבטלין', אך חז"ל רמזו בדבריהם צעת צדיקים איך לבטל מידת הדין, שהקב"ה נתן כוח ביד הצדיקים לצרף צירופים, כמו שאמר חז"ל יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ. כמו עושים הצדיקים ומצרפים צירופים אחרים בזה הצירוף עצמו כמו מ'נגע', ל'ענג', את הצדיקים רואים אלו האחרים 'נגע' שגורו על האדם רחמנא ליצלן, הכוח בידם על ידי תפילתן לעשות מאלו אותיות צירוף 'ענג' או מ'פשע' ל'שפע', או איהו תחבולות אחרים לעשות צירוף כפי הצורך לאותו אדם או לאותו הזמן כן באותיות הקודמין או באותיות אחרונות או באת' ש' או בשערים אחרים מאלו שצריך או במספר כפי הסיעתא דשמיא, וזה מרגלל בפי הצדיקים אם תפילתו שגורה בפי דהיינו שנשלח לי מן השמים צירוף אשר עש לטובה מ'נגע' ל'ענג' וכדומה, והשכל מאלו הדברים כי מאיתו יתברך שמו לא תצא הרעה רק טוב, כי טוב לי לכל, רק אם ח"ו הוא בהסתה נהפך נראה שמו טוב ח"ו, כי הטוב גנוז ובכוח האמונה והביטחון נתגלה הטובה הצפונה בהדין עצמו ונהפך למידת הרחמים, כי הדין והצמצום הם לבוש למידת הרחמים, וכשנתגלה לבוש נראה פנימית הרחמים והטוב, בה הממכה עצמה מתקן הקב"ה וטייה ורופאה, וידוע שהשם 'אלקים' הוא מידת הדין והצימצום, ובאמת הפנימיות הוא מידת החסד והרחמים, על דרך 'ה' הוא האלקים', והכל בכוח הביטחון, כידוע שם הביטחון הוא אותיות הקודמין לאותיות שם הקדוש 'אלקים'.

הבטיח בהקדמת ספריו: כל הלומד יוגיד בשמי דברי תורה, אני מתפלל עליו תפילה קבועה בכל יום ואמליץ טובה עליו לישועות מכל צרה, לשפע בכל טוב של קדושה והצלחה ברוחניות ובגשמיות בעוה"ז ובעוה"ב, וישיתעורר ליבו ברוח טהרה ויראת שמים לעבודת ה' באמת ובלבב שלם.

"לשון ארמית" רומז על "הצימצום" שהיה בבריאת העולם, שהוא העלם והסתה על אורו יתברך, ומהצימצום נבראו הקליפות וסטרא אחרא, שנאמר 'בראשית ברא אלקים' שעל ידי שם הקדוש "אלקים" שהוא "מידת הדין", והסופי תיבות שהוא הרמז ב"לשון הקדוש", 'בראשית ברא אלקים' סופי תיבות "אמת", "לשון הקדוש" רומז על "הקדושה" שהוא "האור אין סוף" שהיה לפני "הצימצום".

נמצא אם כן ש"לשון הקדוש" רומז על "הקדושה" שהוא ה"אור אין סוף" שהיה לפני בריאת העולם, וה"לשון ארמית" רומז על "הצימצום" העלם והסתה על אורו יתברך, שממנו נבראו הקליפות וסטרא אחרא.

כמו שכתבו בספרים הקדושים וכתב ה'אלשיך הקדוש' (פרשת ויצא לא, מז). "לשון ארמית" היא לשונו של 'הסטרא אחרא' והקליפות, כפי שנרמז בפסוק ויבררו הכסמים למלך ארמית' (דניאל ב, ד). ובכלל זה היא עיקר לשונם של השדים והמוזיקים, והיא שורשם והלשון המיוחדת להם, ולכן 'ההיצונים' מבינים את הלשון הארמית, לכן 'לכן הארמי' שהיה ינקתו מהחיצוניות קרא לגל האבנים 'יגר שהדואת' (בראשית לא, מז). בלשון ארמית השייכת ל'היצונים', כי זה היה לשונו, ובשל כך גם קראו לו 'לכן הארמי'.

וכן כתב התולדות שמשון מחבר ספר 'זרע שמשון' (מסכת אבות פ"ו מ"א). ונודע בשם הארז"ל כימי חכמי המשנה לא היה לקליפות' כל כך אחיזה בעולם, ועל כל היו צריכים החכמים לטרוח ולפלפל בלימודם וגם לא הוצרכו לכתוב כנגדם את המשניות ב"לשון ארמית", ואדרבא יכלו לכתוב בדבריהם ב"לשון הקדוש" שיש בכוחה להגביר את כוח הקדושה והברכה בכל העולמות. אמנם בשעה שסידרו את הברייתות כבר היתה מתפשטת 'הקליפה' בעולם הרחב יותר ממה שתייתה בימי חכמי המשנה. ועם כל זה גדל כוחם של החכמים ולא נתנו לקליפה' מקום להתפשט כהכניעו אותה בחכמים, ובזה גברה דים לתקן גם את הברייתות ב"לשון הקדוש" כמו שהיו המשניות ולא הוצרכו ל"לשון ארמית", ועל זה אמרו רבותינו במסכת אבות (פ"ו, מ"א). שנו חכמים בלשון המשנה ברוך שבתר בהם ובמשנתם. אבל אחר כך שהתגברה 'הקליפה' עוד, והיו כבר צריכים לתקן את התלמוד ירושלמי ב"לשון ארמית", רק שלא היה צריך אז כל כך לפלפל וטורח לברר את ההלכה על בוריה ולכן קיצרו בלשונם. וכשגברה ממש הקליפה בעוונות הרבים אז נתקן התלמוד הבבלי, כי 'תלמוד' בגמטריה 'לילית' שהיא אשת חס"מ. והיו צריכים לתקן את התלמוד ב"ארמית" ולפלפל ולטרוח בהם הרבה לבידור ההלכה מפני 'הקליפה'. לכן אמרו רבותינו על הפסוק 'במחשכים הושיבני כמתי עולם' (איכה ג, ו) שזה על התלמוד הבבלי ראה במסכת סנהדרין (כד, א).

וכן כתב ה'ז'ן איש ח"י ז"ע"א בספר 'בן יהוידע' במסכת שבת (יב, ב). יש להקשות למה דברו לשון וזהר הקדוש ותקינים ואדרא בלשון תרגום "ארמית" והלא כל דברי התנאים במשנה וביראתא בלשון הקדוש" אמורים, ועל זה נראה לי בסייעתא דשמיא על פי מה שכתב רבינו הא"י ז"ל בספר הכונות בענין הקדוש, הטעם שנאמר בלשון תרגום "ארמית" מפני שהקליפות מבינים בלשון תרגום "ארמית", ובהיותן אומרים השבח הגדול והקדוש הזה בלשון שהם מבינים אותו אז הם נכנעים, ולפי זה לכך דיבר רבי שמעון בן יוחאי על הסודות ורזין עילאין בלשון תרגום "ארמית" שמבינים הקליפות כדי להכניע הקליפות, כי כוח רזין עילאין הוא רב מאד ובשומעם דברים לעינים אלו שאומרים אנתנו התחתונים הם נכנעים.

ועל כן בא הרמז בלשון הקדוש ובלשון ארמית "באותן התיבות ממש", ללמדנו שאף על פי שהיה 'צימצום' בתחילת הנבראה, וממנו נעשה על ידי זה העלם והסתה על האור האלקי, ונבראו הקליפות וסטרא אחרא, בכל זאת הקב"ה נתן הגבלה וייסון על "הצמצום" שהגבילו שלא יתפשט עוד, וזהו שעל כן בא הרמז "בלשון הקדוש" בתיבת "אמת", כאומרים ז"ל במסכת שבת (נה, א). חזיתנו של הקב"ה "אמת", שהיה חתום ועצור "הצימצום"

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני זי"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת קרח | גליון מס' 503

הנסתרות. וכך אומר משה רבינו: 'האומנם כן. האם לעתיד, בארץ ישראל, איש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף. הלא זהו דין קשה, נגד מידתך שאתה רחום וחנון'.

אלא מאי, ראוי לפסוק כרבי נחמיה, שעל הנסתרות, אף פעם לא קיבלו ערבות. נמצא איפה, כי בהיותם במדבר לא היו ערבים, אף לא על החטאים הנגלים, ואין דינם להיענש, יחד עם עדת קורח. ואכן, קיבל ה' טענתו, וציווהו לאמור לבני ישראל (להלן פסוק כד), 'העלו מסביב למשכן קרח דתן ואבירים'.

(זרע שמשון פרשת דברים, מאמר א)

סיפור לפרשת קורח

הרבי הקדוש רבי זושא מאניפולי הגיע פעם אחת לעיר אשר בה התגוררו רבים ממכריו ואנשי שלומו כשבכוונתו הייתה לגייס במקום כסף לצדקה עבור מטרה חשובה שניצבה בפניו. הוא בחר בשני אברכים זריזים מחסידי ו הטיל עליהם את המשימה לעבור מבית לבית ולהתרים בשמו למען המטרה החשובה.

באותה העיר התגורר עשיר מופלג אשר נוהג היה תמיד להיענות למגביותיו של רבי זושא בעין יפה וביד רחבה. העריכו איפוא שני האברכים בינם לבין עצמם כי אותו עשיר לא יפחות גם הפעם מנתינה של עשרים רובלים. הואיל וכך, החליטו האברכים, להשאיר את הביקור אצל עשיר זה לסוף המגבית ולפנות תחילה בעודם נמרצים ורעננים אל בעלי בתים אחרים הזקוקים לדברי זירוז ודרבון בטרם יפתחו את לבם ואת ידם,

האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף. (במדבר טז כב)

טענתו זו של משה רבינו, לכאורה, תמוהה היא מאוד. איך הוא אומר 'האיש אחד יחטא' הלא רבים חטאו יחד עם קורח. ובמיוחד, מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות, שהצטרפו אליו. עוד קשה, אם אכן רק איש אחד חטא, מה היתה הסברה לכתחילה, להכרית בגינו את כל עם ישראל. ועוד, מדוע אמר בלשון עתיד, האיש אחד יחטא. היה לו לומר, 'האיש אחד חטא ועל כל העדה תקצוף'.

ויש לומר בדרך דרוש, כי הנה מצאנו (סנהדרין מג:), שנחלקו רבי יהודה ורבי נחמיה, בעניין ערבותם של בני ישראל זה לזה. רבי יהודה סובר, כי בהיות בני ישראל במדבר, היו ערבים זה לזה, על החטאים הנגלים, להיענש איש בגלל חטאי חברו. ומשנכנסו לארץ ישראל, קיבלו על עצמם ערבות, גם עבור החטאים הנסתרים.

לעומתו סובר רבי נחמיה, כי בעת היותם במדבר, עדיין לא קיבלו על עצמם ערבות, כלל וכלל. ומשנכנסו לארץ, קיבלו ערבות, רק על העבירות הנגלות. אולם על הנסתרות, אף פעם לא קיבלו ערבות.

בעניין זה, היה הדין ודברים, של משה רבינו עם הקדוש ברוך הוא. בתחילה, עלה במחשבה לפניו יתברך, לפסוק כרבי יהודה, אשר אף במדבר, ערבים בני ישראל זה לזה, על החטאים הנגלים. כיון שכן, דין כולם להיענש, יחד עם קורח ועדתו.

בא משה וטען, להמליץ טוב על ישראל. הלא אם נפסוק כרבי יהודה, נמצא שכאשר ייכנסו לארץ ישראל, יהיו כולם ערבים זה לזה, גם על

ראו האברכים כי כעת זו שעת רצון אצל הרבי וסיפרו לו מה היה אצל העשיר. הם לא התכוונו לקנטר אלא לשאול: מדוע נחלו דווקא הפעם אכזבה כה גדולה אצל פלוני העשיר אשר מאז ומתמיד היה נותן סכומי כסף יפים לצדקה ואילו הפעם הוא פטר אותם בכמה פרוטות עלובות בלבד? הם גם סיפרו לרבי על כל השתלשלות העניינים שהם החליטו לעלות אליו רק בסוף המגבית, ואת האכזבה הגדולה שהייתה מנת חלקם.

ענה להם רבי זושא: אין לכם מה לכעוס עליו. דעו לכם כי על כל עני או גבאי צדקה היוצאים לאסוף ממון לצדקה מכריזים מן השמים את סכום הכסף שהוא יצליח לאסוף בכל עיר ועיר, ומי שזוכה אף שומע את ההכרזה הזו מיד כשהוא יוצא לדרכו. וגם אני, כאשר נכנסתי בשערי העיר שמעתי כי הכריזו עלי לקבץ כאן חמישים רובלים. וכך בדיוק אכן הבאתם לי, מבלי להחסיר אפילו מטבע אחת. העצה שלכם להשאיר את העשיר לסוף המגבית היתה מיותרת וללא שום תועלת, ולא עוד אלא שבכך גרמתם לו להפסיד את חלקו הגדול במצווה כפי הרגלו הטוב שכן הסכום הקצוב כבר הושלם בטרם הגעתם אל מעונו ומן השמים לא נתנו לו להוסיף ולתת מעבר לכך".

סיפור נפלא זה המובא בספר צנתרות הזהב מוביל אותנו אל רעיון נפלא אותו אומר רבינו הזרע שמשון בפרשה, פרשת קורח, בבואו להסביר את האיסור הגדול שיש להחזיק במחלוקת ומריבה, והוא מסביר: כשאדם כועס על חבריו אין זה אלא מפני שהוא לא מאמין כראוי שהכל נגזר משמים עד לפרטי פרטים, אין אדם נוקף אצבעו למטה אלא אם כן נגזר עליו מלמעלה. כשאדם יודע שיש דין ויש דיין והכל נגזר משמים באופן מדויק, אין לו כל סיבה להתקוטט ולהחזיק במחלוקת, שהרי הוא יודע שכל מה שקורה לו זה בהשגחה עליונה.

זכות רבינו הזרע שמשון יגן בעדנו להיוושע בכל טוב.

שהרי העשיר יתן את נתינתו היפה גם אם נגיע אליו עיפים וסחוטים, ואילו אצל האחרים תלוי הדבר בכוח השכנוע שנפעיל עליהם.

אכן ההתלהבות הרבה שפיעמה בקרבם הוכיחה את עצמה והדברים הנלהבים שיצאו מלבם בלהט ובעוז נכנסו באוזני השומעים אשר הגדילו את נתינותיהם כהנה וכהנה. כך עברו האברכים במסירות רבה על פני מרבית בתי התושבים ולקראת ערב, משהיו כבר יגעים ותשושים עד אפיסת הכוחות מנו את הסכום שנאסף בידיהם והופתעו לגלות כי הוא מתקרב לחמישים רובלים. אמרו האברכים: כעת יתווספו גם עשרים הרובלים של העשיר ונוכל להביא אל הרבי סכום נכבד של כשבעים רובלים, ברוך ה' הצלחה יוצאת מגדר הרגיל.

בעיפות רבה טיפסו האברכים על המדרגות העולות למעונו של העשיר, הקישו על הדלת בלב מתרונן וציפו למצוא את העשיר בסבר פניו היפות והמאירות כאשר רגיל היה תמיד לקבל את פני המתרימים למגביותיו של רבי זישא. ואולם למרבה ההפתעה היה העשיר הפעם סר וזעף, פניו היו חמורות סבר ורוחו קצרה. הוא האזין למבוקשם על רגל אחת. מיהר לשלוף כמה מטבעות זוטרות מכיס אפודתו נתן להם ונעל את הדלת. מאוכזבים התחילו האברכים ללכת אל ביתו של רבי זושא, כשבדרכם הם חוזרים וסופרים את הסכומים שהצליחו לאסוף והנה הם רואים כי הכמה פרוטות של העשיר הספיקו להשלים את הסכום לחמישים רובלים בדיוק.

רבי זושא קיבל את האברכים בתשואות חן, לקח מידם את הכסף בשביעות רצון גלויה והודה להם מקרב לב תוך כדי שהוא מברך אותם בברכות רבות.

קול הישועות

פנינים ומזכרי השכל בפרשת השבוע
מתורת הזרע שמשון זי"ע

0733-454-554

לפרטים, הערות והארות, הקדשות
והנצחות: 05276-97791

לקבלת הגליון במייל:

z0772027554@gmail.com

הפעילות בחסות מידעדרוס:
08-9979095

כל הזכויות שמורות ניתן להדפיס לצורך
אישי בלבד

נא הצטרפו לתורמים הרבים
ותראו ישועות

~ עמדות נדרים פלוס >

תולדות שמשון

~ קול הישועות 0733-454-554

~ הפקדה בבנק: 20-489-411390

על שם תולדות שמשון

לרפואת וישועת עם ישראל.

עריכת והפצת הגליינות לזכות:

אברהם ישעיהו בן לאה, מיכאל בן
דבורה, יעקב יואל בן סימא שמחה,
ישראל בן חיה אהובה וזוג מלכה שושנה
בת שירה לאה, הדסה בת ליבי, יצחק
פנחס בן ביילא, רחמים בן חנה ברכה,
ניסים בן מרסל, חיים מאיר בן עלקא,
שמעון בן תמר, יעקב בן תמו ומסעודה
מרסל בת פרחח,

לרפואה שלמה

חיה בת שולמית שרה, הדסה בת ליבי,
הרב יוסף בן מזל טוב, מכלוף בן ימנה

לעילוי נשמת:

שירה לאה בת יעקב הכהן,
דבורה רות בת לייבל לואיס,
יצחק בן עיישה, שלום פרץ בן חיים,
מרדכי בן שושנה, קלודין מזל בת סול,
דורה דינה בת סטה

לזיווג הגון בנמל בקרוב, ובני חיי ומזוני:
יצחק חי בן טובה,
חוה לאה בת פלורה,

מכון תולדות שמשון

לז"נ הגאון המקובל חסידא קדישא

רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זי"ע

ללמוד • להתענג • להושיע

דמי יזכור מעבירים למכון תולדות שמשון

יישר כח

לכל הלומדים שליט"א

העוסקים במלאכת הקודש

ועושים רצון צדיק להגות בתורתו

לכל התורמים והמסייעים שליט"א

נושאי ארון הקודש

וזוכים בכל הברכות

ברכות הצדיק הרב שמשון חיים בן הרב

נחמן מיכאל זי"ע

יחולו על ראשיכם

בני חיי ומזוני טבי

בברכה ותפילה

מכון תולדות שמשון